

Inatsisartunut ilaasortamut
Asii Chemnitz Narup
Inuit Ataqatigiit

Silassorissuusiamik atuinermi silap pissusianut sunniutit pillugit § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 97-2024-mut akissut

Asasara Asii Chemnitz Narup

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu silassorissuusiamik atuinermi silap pissusianut sunniutit pillugit Inatsisartunut apeqquteqaateqarputit. Apeqqutit matuma kinguliani ataasiakkaarlugit akineqarput, akissuteqaammik malitseqartinneqarlutik.

- 1. Tusagassiummi POV Internationalimi allaaserisami "Har vi nok fokus på klimaaftrykket fra kunstig intelligens?" 12. marts 2024-mi saqqummersumi (<https://pov.international/har-vi-nok-fokus-klimaaftryk-kunstig-intelligens/>) allassimavoq silassoriuusiamik atuneq nukissamik annertuumik atuinermik taamalu CO₂-mik aniatitsinermik annertunerusumik malitseqassasoq. Tamatumuuna Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?**

Allaaserisami innersuunneqartumi allassimavoq; [...] *silap pissusianut sunniutissanut toqqaannartunut soorunami silassorissuusiat qanoq ittut atorlugit misissueqqissaartoqarnersoq, kiisalu nukissiutit ataatsimoortut suut atornerqarnerut apeqqutaassaaq.*"

Silassorissuusiat (AI) qarasaasiatigut naatsorsuisinnaassutsimik annertuumik, taamaallunilu nukissiamik atuinermik annertuumik atorfissaqartitsiffiupput. Silassorissuusiat naatsorsuisinnaassusii paasissutissanut katersuiffinneereertarput, taamaattullu nukissiamik annertuumik pisariaqartitsiffiupput. Taamaattumik paasissutissanik katersuiffiit suliffeqarfissuartut nukissiamik annertuumik atuiffiusunut, nunarsuarmi CO₂-mik aniatitsinermik annikillitsiffiusussanut ilaapput.

Naalakkersuisuniit nukissiutinik eqqumaffiginninnissaq kissaatigineqarpoq, taamaattumillu pisortani oqartussaasut silassorissuusianut aaqqiissutissanik pilersaarusiornerminni aamma nukissiutinik atuneq eqqarsaatigisariaqarpaat. Silassorissuusianik annertusaaneq nunarsuarmi CO₂-mik aniatitsinerup annertusineranik kinguneqassappat, tamanna Naalakkersuisunit annilaanganartoqartinneqarpoq. Naalakkersuisuniit nunarsuarmi nukissiutinik ataavartunik tunisassiornerup annertusarneqarnissaa pingaarutilittut

Allakkap ullua: 21-05-2024
Suliap nr.: 2024 - 116
Allagaatip ilisarnaataa:
24168035

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oqa.: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanaoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

pisariaqartutullu isigineqarpoq. Tamanna aamma Silap Pissusianut Isumaqatigiisummut suleqataasut 2023-mi ataatsimeersuarneranni, COP28-mi, nalunaarutaanni inaarutaasumi *UEA Consensus-imi* ersarissarneqarpoq. Inaarutaasumik nalunaarummi suleqataasut nukissiamik ataavartumik tunisassiornerup pingasoriaammik annertusineqarnissaa, aammalu 2030-mi nukissiamik atuinerup marloriaammik pitsaanerulersinnissaa taparserneqarpoq.

2. Silassorissuusiamik atuinerup annertusineratigut nukissamik atuinerulernerup, taamalu CO2-mik aniatitsinerulernerup, inuiaqatigiinnut pisortallu ingerlatsiviini kingunerisassai pillugit naatsorsuisoqarnissaa Naalackersuisut pilersaarutigaat?

Nunarsuarimi silassorissuusiamik atuneq annertusippat, aammalu nukissiutinik atuinerimi nukissiutit ataavartut atorneqanngippata, tamanna nunarsuarimi CO₂-mik aniatitsinerup ineriartorneranut sunniuteqarnerlussasoq Naalackersuisunit nassuerutigineqarpoq. Taamaattumik Naalackersuisuniit nukissiutinik ataavartunik tunisassiornerup annertusarneqarnissaa taparserneqarpoq.

Aatsaat Kalaallit Nunaanni paasissutissanik katersuiffinnik, silassorissuusiamik ingerlatsisunik pilersitsisoqarpat, Kalaallit Nunaanni nukissiamik atuneq annertusisussaavoq.

Ukiuni tulliuuttuni Naalackersuisut nukissiornermut pilersaarummik nutaamik, pilersaarummut 2018-imeersumut pioereersumut taartaasussamik suliaqartussaapput. Pilersaarummi ilaatigut Kalaallit Nunaanni nukissiornermi pissutsit pilersuinermilu malitassat isummerfigineqassapput, aammalu nukissiutinik ataavartunik siaruarerinerumut atuinernullu periusissiaq suliarineqassalluni. Pilersaarut aamma silap pissusianut periusissiassamut atatinneqartussaavoq.

3. Silassorissuusiamik atuinerup annertusineratigut nukissamik atuinerulernerup, taamalu CO2-mik aniatitsinerulernerup, inuiaqatigiinnut pisortallu ingerlatsiviini kingunerisassai pillugit naatsorsuisoqarnissaa Naalackersuisut pilersaarutigaat?

Apeqquut 2-mut akissuteqaat innersuussutigineqarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Kalistat Lund

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Maajip arfineq aappaat 2024

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquut imaattoq matumuuna saqqummiuppara.

Naalakkersuisunut apeqquut:

Apeqquut 1)

Tusagassiummi POV Internationalimi allaaserisami "Har vi nok fokus på klimaaftryk fra kunstig intelligens?" 12. marts 2024-mi saqqummersumi (<https://pov.international/har-vi-nok-fokus-klimaaftryk-kunstig-intelligens/>) allassimavoq silassoriuusiamik atuneq nukissamik annertuumik atuineramik taamalu CO2-mik aniatitsineramik annertunerusumik malitseqqassasoq. Tamatumuuna Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?

Apeqquut 2)

Silassorissuusiamik atuinerup annertusineratigut nukissamik atuinerulernerup, taamalu CO2-mik aniatitsinerulernerup, inuiaqatigiinnut pisortallu ingerlatsiviini kingunerisassai pillugit naatsorsuisoqarnissaa Naalakkersuisut pilersaarutigaa?

Apeqquut 3)

Silassorissuusiamik atuinerulernissamat tunngatillugu nukissiuuteqarnikkut kingunerisinnaasai pillugit nukissiuuteqarfiit oqaloqatiginissaat Naalakkersuisut pilersaarutigaa?

(Asii Chemnitz Narup Inatsisartunut ilaasortaq, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Misissuinerit takutippaat silassorissuusiamik atuneq nukissamik, taamalu CO2-mik aniatitsineramik, angisoorujussuamik nassataqarsinnaasoq. Pissutsit taamaalisinnaanerat nukissiuutini atuineramik pilersaarusiornermut ilanngunneqartariaqarpoq, qulakkeerumallugu nukissiuutigut pilersuinerup amigalinnginnissaa. Assersuutigalugu Google pilersaaruteqarpoq nalinginnaasumik ujarlernernut silassorissusiaq atortalerniarlugu. Googlekkut ullut tamaasa 9 milliarderiarluni ujarlertoqartarpoq, ajornerpaaffianilu nukissiummik atuneq nunap Irlanditit ittu ukiumut atuineratut annertutigissaq (29.3 TWh). Københavnip Universitetiata ataani Datalogisk Instituttimi (DIKU-mi) ilisimatuu naatsorsorsimavaat ChatGPT atorlugu aperineq ataaseq 0,19 kilowattimemik akeqartoq. Assigaa oqarasuaatip angallattakap 40-riarluni immiinerimi atuneq imaluunniit qamutit assakaasullit kallerup innitortut nal.akunnerani ataatsimi atorneranut.

Kissaatigaara apeqquutit ullut qulit qaangiutsinnagit akineqarnissaat.